

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

1. 'Temir intizom' birikmasi qanday ma'noda?

- A) O'z ma'nosida
- B) Ko'chma ma'noda
- C) Termin
- D) Sheva

2. Badiiy asarlarda qahramonning qaysi hududdan ekanligini ko'rsatish uchun qanday so'zlardan foydalaniladi?

- A) Terminlardan
- B) Dialektizmlardan
- C) Neologizmlardan
- D) Kasb-hunar so'zlaridan

3. Alisher Navoiy "Muhokamat ul-lug'atayn" asarida qaysi tillarning leksik boyligini qiyosiy tahlil qilgan?

- A) Turkiy va arab
- B) Turkiy va sart (fors)
- C) Arab va fors
- D) Turkiy va mo'g'ul

4. Okkazional so'z yaratishda qaysi yozuvchi yoki shoirning xizmatlari alohida ta'kidlanadi (masalan, Erkin Vohidovning "ishqsevar", "she'rsevar" kabi ijodiy topilmalari)?

- A) Mualliflik neologizmlari uslubiy figurasida har qanday yozuvchi bo'lishi mumkin, asosan badiiy matnda...
- B) Bunday so'zlarni faqat tilshunoslar yaratadi.
- C) Bu qonunga zid, mualliflar yangi so'z yarata olmaydi.
- D) Bu tarixiy so'z hisoblanadi.

5. Hayotiy tajribalar asosida yuzaga kelgan, tugallangan fikrni anglatuvchi hikmatli so'zlar nima deyiladi?

- A) Matal
- B) Maqol
- C) Ibora
- D) Aforizm

6. Qaysi qatorda matal berilgan?

- A) Mehnat, mehnatning tagi rohat.
- B) Yetti o'lchab, bir kes.
- C) Tuya ko'rdingmi? Yo'q.
- D) Ona yurti - oltin beshik.

7. Maqollar ko'pincha qaysi shaklda bo'ladi?

- A) She'riy shaklda
- B) So'z birikmasi shaklida
- C) Tugallangan gap shaklida
- D) Faqat bitta so'z shaklida

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

8. Qaysi qatorda maqol berilgan?

- A) Xamirdan qil sug'urgandek
- B) Ilmsiz bir yashar, ilimli ming yashar
- C) Yulduzni beurg'oq uradigan
- D) Farishtasi yo'q

9. Maqol va matalning eng asosiy farqi nimada?

- A) Maqolda tugallangan xulosa va hukm bo'ladi, matalda esa xulosa bo'lmaydi, u ko'proq obrazli ifodadir.
- B) Maqol nasriy, matal she'riy shaklda bo'ladi.
- C) Maqol faqat yozma nutqda, matal faqat og'zaki nutqda ishlatiladi.
- D) Ularning hech qanday farqi yo'q, ikkalasi sinonim so'zlar.

10. Aforizmlarning leksikologik va adabiyotshunoslikdagi o'rni nimada?

- A) Ular faqat og'zaki nutqda ishlatiladi.
- B) Muallifi aniq bo'lgan, teran falsafiy fikrni lo'nda ifodalovchi, asosan yozma adabiyot mahsuli bo'lgan hi...
- C) Aforizmlar iboralarning sinonimi.
- D) Faqat she'riy shaklda bo'ladi.

11. "Muzdek suv" va "Olovrang ko'ylak" birikmalaridagi "muzdek" va "olovrang" so'zlari yasallishiga ko'ra qanday sifat?

- A) Tub sifatlar
- B) Muzdek (ot+dek kelishikka o'xshash yasovchi yordamida yasalgan sifat), olovrang (qo'shma sifat)
- C) Otlashgan sifatlar
- D) Takroriy sifatlar

12. "Kattakon", "mittivoy" so'zlari tarkibidagi sifatga xos qo'shimchalar qaysi ma'noni ifodalaydi?

- A) Qiyosiy daraja
- B) Ozaytirma daraja
- C) Subyektiv baho (kuchaytirish va erkalash-kichraytirish) munosabatini
- D) Nisbiylikni

13. Qaysi qatorda biriktiruvchi undosh yordamida orttirma daraja yasalgan sifatlar ko'rsatilgan?

- A) Juda chiroyli
- B) Ko'm-ko'k, qip-qizil, yam-yashil
- C) Eng aqlli
- D) Tim qora

14. Ijodkor o'zbek adabiyotida birinchilardan bo'lib dramatik asar yozdi va bu asarida "o'qimagan bolaning holi"ni, ilmsizlik, tarbiyasizlikning ayanchli oqibatlarini bayon etishni maqsad qilib oladi. Ushbu ma'lumot qaysi adibning ijodiy faoliyati haqida?

- A) Hamza Hakimzoda Niyoziy
- B) Mahmudxo'ja Behbudiy
- C) Abdulla Avloniy
- D) Abdulla Qodiriy

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

15. Yaratildi bir shoh asar, go'zal bir doston, G'adir-budur mehnat qo'li bitgandir buni, ... Qofiyadir fabriklar-la qizlar qo'shig'i, O'qi va sev! Buning ismi — yosh O'zbekiston. O'zbekiston atalmish yurtning o'zligini — tarixi, buguni va kelajagini qunt bilan o'qish, tanish va shular asosida sevishtga, ardoqlashga yonib da'vat etilgan ushbu misralar muallifini aniqlang.

- A) Hamid Olimjon
- B) Zulfiya
- C) Oybek
- D) Mirtemir

16. "Taqqdir eshigi", "Tikansiz tipratikanlar", "Eski shahar gavroshlari", "Eshik qoqqan kim bo'ldi?", "Temir xotin" kabi sahna asarlar qaysi ijodkor qalamiga mansub?

- A) Turob To'la
- B) Sharof Boshbekov
- C) O'tkir Hoshimov
- D) Shukur Xolmirzayev

17. Nodira qalamiga mansub "Eshit" radifli g'azalidan olingan parchani o'qing va u asosida tuzilgan savollarga javob bering. Doda keldim, ey salotin sarvari, dodim eshit, Sen shah-u, men benavo, lutf ayla, faryodim eshit. Dudi ohim shu'lasi husning dabiristonida Misrayi baijastadur, ey sarvi ozodim, eshit. G'azal mazmuniga oid xato fikrni aniqlang.

- A) Ikkinchi baytda quyidagi ma'no ifodalangan: ohimning cho'zilgan shu'lasi husning devonxonasi (mirzo...
- B) Lirik qahramon gapni to'g'ridan to'g'ri yorga murojaatdan boshlamaydi, avvalo, o'z holini bayon etishg...
- C) Lirik qahramon o'zini bechoraga, yorini shohga o'xshatmoqda.
- D) Birinchi misradan ey podshohlar podshohi, arz qilib, (oldingga) keldim, arzimni eshit, degan ma'noni t...

18. "Mehrobdan chayon" romanida Anvar va Sultonali o'rtasidagi xatlarni ularga kim yetkazib turadi?

- A) Sharif
- B) Navro'zqul
- C) Safar
- D) Rahim

19. Mening ko'nglumki, gulning g'unchasidek tah-batah qondur, Agar yuz ming bahor o'lsa, ochilmoqi ne imkondur. Bobur qalamiga mansub ushbu misralarning yaratilish bayoni qaysi qatorda berilgan?

- A) 906 (1500-1501)-yillar voqealari bayonida bir hukmdorning Boburga yaxshi iltifot ko'rsatmagani aytila...
- B) Ushbu g'azal Hindistonning egallanishi munosabati bilan yozilgan.
- C) Ushbu g'azal Toshkentga xon tog'asining oldiga borgandan so'ng umidsizlik va alamdand yozilgan.
- D) Kobul atrofidagi Gulbahor degan bir joydagi lolalarni sanatganda, u yerdan 34 xil lolani keltiradilar. Ma...

20. Oybek qaysi adibning ijodiga baho berib: "... iste'dodli, qalbi butun va o'ziga xos ravishdagi shaxs edi... Uning prozasi, birinchi navbatda, g'oyatda hayotiyiligi bilan ajralib turadi", deb fikr bildiradi?

- A) Abdulla Qodiriy
- B) Abdulla Qahhor
- C) Cho'lpon
- D) Maqsud Shayxzoda

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

21. O'lmas Umarbekov qalamiga mansub romanlar berilgan qatorni aniqlang.

- A) "Sud", "Komissiya"
- B) "Odam bo'lish qiyin", "Fotima ba Zuhra"
- C) "Cho'li iroq", "Yoz yomg'iri"
- D) "Oltin zanglamas", "Jannat qidirganlar"

22. "Mehrobdan chayon" romanida xonlik tuzumi illatlarining fosh etilishi. Ushbu mavzuda yozilgan inshoning turini aniqlang.

- A) Erkin mavzudagi insho
- B) Adabiy mavzudagi insho
- C) Ilmiy mavzudagi insho
- D) Publisistik mavzudagi insho

23. Quyidagi she'riy parcha mazmuniga oid xato fikr berilgan javobni tanlang. Shabistonida tug'di bir yangi oy, Yangi oy yo'qki, mehri olamoroy Ochildi bog'ida bir otashin vard, Demaykim vard, balkim shu'layi dard.

- A) Parchada Chin xoqonining hayoti Farhod tug'ilgunga qadar farzandsizlik tufayli qorong'i kechadek qay...
- B) Parchada, "bog'ida" deyilganda xoqonning oilasi nazarda tutilyapti; "ochildi" so'zi esa tug'ildi so'zining...
- C) Parchadagi vard so'zi lola ma'nosini bildirib, Chin xoqonining farzandsizlikdan chekkan dardlari qalbini...
- D) Parchada Farhodning tug'ilishi yangi oyga qiyoslanmoqda.

24. Kulib turgan munchoqko'z bola "Tinchlik" so'zin solar yodingga. Sochlaringdan erib oq tola Intilasan yana oldinga... Ushbu misralar kimning qaysi she'ridan olingan?

- A) Zulfiya "O'riklar gullar"
- B) Anvar Obidjon "Tinch kunlar"
- C) Anvar Obidjon "Hayotning har lahzasi go'zal"
- D) Zulfiya "Haykal"

25. Qaysi ijodkor o'z bolaligini eslar ekan o'z otasi haqida quyidagi xotiralarni tilga oladi? "Otamdan qattiq hayiqar edik. Otam biron marta ham birontamizni chertgan emas. Otani qattiq hurmat qilishni onam o'rgatgan: "Hozir adang keladila, uyni supurib qo'y", "Adangni jahllari yomon, tinch o'tiringlar", "Adangni ketmoniga tegma", "Adangni soatiga qo'l tegizma..."

- A) Omon Matjon
- B) Odil Yoqubov
- C) O'tkir Hoshimov
- D) Abdulla Oripov

26. Lutfiy Sharafiddin Ali Yazdiyning "Zafarnoma" asarini kimning topshirig'iga ko'ra tarjima qilgan?

- A) Shohruh Mirzo
- B) Abulqosim Bobur
- C) Ulug'bek Mirzo
- D) Mironshoh

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

27. Dunyodagi tillarni besh barmoqday biladigan, kerak bo'lsa qushlar bilan ham suhbat qura oladigan besh donishmand kimning ijodida uchraydi?

- A) Sa'diy Sheroziy
- B) Abdulla Oripov
- C) Erkin Vohidov
- D) Anvar Obidjon

28. "...buni ko'rmagan kishi bilmas va bunga yetmagan kishi bovar (ishonch) qilmaskim, hijron-u firoq munda iboratdur..." Alisher Navoiy "Mahbub ul-qulub" asarida "buni" deb nimani nazarda tutgan?

- A) Nafsni
- B) Ayriliqni
- C) Ishqni
- D) Adolatni

29. Abay she'rlarini kimlar o'zbek tiliga tarjima qilgan?

- A) Mirtemir, Usmon Nosir
- B) Mirtemir, Uyg'un
- C) Hamid Olimjon, Uyg'un
- D) Usmon Nosir, Hamid Olimjon

30. Yuzing go'zallikda gul kabidir satridagi asos qaysi?

- A) gul
- B) go'zallikda
- C) kabi
- D) yuz

31. "Yuqori dilbar-u, quyi bedil, Bir-biridin vale ikov g'ofil" deya kimlar tilga olingan?

- A) Suhayl va Jobir
- B) No'mon va Navdar
- C) Jobir va Mehr
- D) Mehr va Suhayl

32. "Nur borki, soya bor" asari bilan bir xil janrda yozilgan asarni topig.

- A) "Muhabbat"
- B) "Odamlar nima derkin"
- C) "Dunyoning ishlari"
- D) "Tushda kechgan umrlar"

33. Hayotimizda adabiy tilning mavqeyi, ta'siri kuchayib borgan sari sheva so'zlarining qo'llanish doirasi qanday bo'ladi?

- A) sheva so'zlarining qo'llanish doirasi zaiflashadi yoki yo'qolib boradi
- B) sheva so'zlarining qo'llanish doirasi kengayadi
- C) sheva so'zlarining qo'llanishi har doimgi holatini saqlab qoladi
- D) sheva so'zlarining adabiy tilga o'zlashishi kuchayadi

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

34. Alisher Navoiy qalamiga mansub bo'lgan ruboiyni o'qing va quyidagi ikki topshiriqni bajaring So'zdurki nishon berur o'lukka jondin, So'zdurki berur jonga xabar jonondin. Insonni so'z ayladi judo hayvondin, Bilkim, guhari sharifroq yo'q ondin. Alisher Navoiy qalamiga mansub bo'lgan ushbu ruboiy haqida noto'g'ri hukmni aniqlang.

- A) To'rtinchi misradagi „guhar“ so'zi „inson“ ma'nosini ifodalab kelgan.
- B) Ruboiyda dunyodagi eng qadrli narsa - so'z ekanligi aks ettirilgan.
- C) Uchinchi misrada inson so'z orqali hayvondan farq qilib turishi ifodalangan.
- D) Birinchi misradagi „nishon“ so'zi „belgi“ ma'nosini ifodalab kelgan.

35. Hazrati Oyisha raziyallohu anho aytdilar: Rasululloh (s.a.v.): "Hazrati Jabroil haqiga rioya qilish to'g'risida menga shu qadar ko'p vasiyat (topshiriq) qildilarki, men uni hatto molimga ham merosxo'r qilib qo'ysalar kerak, deb o'yladim", — dedilar. Ushbu hadisda bo'sh o'rinni qo'yilishi kerak bo'lgan so'z bilan to'ldiring.

- A) yetim
- B) mehmon
- C) qo'shni
- D) do'st

36. "Xuroson mulking rangin fozili erdi, ko'p ulum va fununda mohir erdi. Sanoe' va aruz fanida barcha el ani musallam tutar erdi... Bu faqir aruz fanida vosita bila Mavlononing shogirdimen". Alisher Navoiy yuqoridagi fikrlarni kim haqida aytgan?

- A) Hakimshoh Qazvinii
- B) Yahyo Sebak
- C) Abdurahmon Jomii
- D) Darvesh Mansur

37. Mixning, tig'ning zahrini sezmay yonib boraman, Ishq zardobli sharobdir, qonib-qonib boraman. Hech kim bilan sirlashmay, hech kimsaga tutmay may, O'z qonim bilan o'zim alvonlanib boraman. Ushbu misralar muallifini aniqlang.

- A) Oydin Hojiyeva ("Mustaqil vatanni baxt nuri chaysin")
- B) Halima Xudoyberdiyeva (Begim, sizni tabiat...)
- C) Saida Zunnunova ("Qizimga")
- D) Zulfiya ("Bahor keldi seni so'roqlab")

38. "Qutadg'u bilig" asarida O'zg'urmish eligdan nechta hojatini ravo qilishini so'raydi va ular qaysilar?

- A) 3 ta: nihoyasiz ilm, nuqsonsiz tiriklik, kambag'allik ko'rmaydigan boylik
- B) 4 ta: nuqsonsiz tiriklik, qariliksiz yigitlik, dard-u kasalsiz hayot, kambag'allik ko'rmaydigan boylik
- C) 4 ta: kambag'allik ko'rmaydigan boylik, nihoyasiz ilm, qariliksiz yigitlik, dard-u kasalsiz hayot
- D) 3 ta: dard-u kasalsiz hayot, nuqsonsiz tiriklik, qariliksiz yigitlik

39. Qaysi qatordagi ma'lumot Rashod Nuri Guntekin haqida?

- A) U yoshlikdagi mashaqqatli yillari to'g'risida avtobiografik xarakterga ega bo'lgan "Kichkintoy" nomli ro...
- B) Uning "Chayka", "Vanya amaki", "Uch opa-singil", "Olchazor" kabi qator pyesalari teatr sahnalarida qo...
- C) Uning "Qor qizi", "Hayot uchquni", "Insonga ishonch" kabi asarlarida sarguzasht motivi yetakchilik qila...
- D) "Xazonrezgi", "Tamg'a", "Yashil tun" nomli romanlar muallifidir.

Adabiyot — 41 ta test savoli

Javoblari va izohlari bilan · DTM tayyorgarligi · testmakon.uz · 25.08.2026

40. Gyotening "Faust" asari tarjimonining qalamiga mansub dostonlar qaysi qatorda berilgan?

- A) "Istanbul fojiasi", "To'ylar muborak"
- B) "Nido", "Orzu chashmasi"
- C) "Shinelli yillar", "Mashrab"
- D) "Farzand", "So'lmas chechaklar"

41. "Egrilik yolg'ondan paydo bo'ladi, to'g'rilik haqiqatdan. Agar majbur bo'lib qolganingda ham rost gapni aytishning iloji bo'lmasa, yolg'onni ham gapirma". Yolg'on va rost so'z haqidagi ushbu jumlar muallifiga oid to'g'ri ma'lumotni belgilang.

- A) Ushbu ijodkor 16 janrda ijod qilgan.
- B) Ushbu ijodkor qozoq she'riyatining ardoqli vakillaridan biridir.
- C) Ushbu ijodkor o'z asarlaridan birini Muhammad Rahimxon II ga bag'ishlaydi.
- D) Ushbu ijodkorning "Guliston" asaridan ta'sirlanib Abdulla Avloniy o'z asarlaridan birini yaratadi.

Javoblar kaliti

Adabiyot · 41 savol

1-B 2-B 3-B 4-A 5-B 6-C 7-C 8-B 9-A 10-B
11-B 12-C 13-B 14-A 15-A 16-B 17-B 18-B 19-C 20-A
21-B 22-B 23-A 24-B 25-C 26-A 27-A 28-C 29-A 30-A
31-D 32-D 33-A 34-B 35-C 36-C 37-D 38-B 39-D 40-A
41-D

To'liq bank, vaqt rejimi va xatolar tahlili: testmakon.uz/tests/practice/adabiyot/